

és uns 15 k. al NNE. d'Ardèvol (XLVI, 83.39); potser còpia inexacta d'un *Gangildes* (sense *Cal*) (o de *Ganalgildes*?).

És versemblant que tot surti d'un mateix NP germ. dels nombrosos formats amb -GILD (un centenar en Först., la majoria fem. llevat d'uns 20 masculins) en combinació amb WANDAL- (també productiu: 35, variant de WAND- 24 i WANDAR- 18).¹ -ILDE apareix ben sovint en la forma -elle en els nostres documents, d'on -ell modern; WANDAL- > *Guanal-* és evolució normal catalana, reduït sovint a *Ganal-* en posició inicial. En els nostres citats NLL, en la variant B) degué haver-hi metàtesi WAN(D)ALGILD > *WANGALILD > *Gangalell*; en la variant A) s'hi va produir, de més a més, dissimilació *Gangalell* > *Ganganell*. Un NP hapax *Gagane* llegit en un doc. del S. x per Abadal (*P. i R.*, n.º 319, podria ser còpia imperfecta de *Gāgane*<I>.

¹ Documentats en fonts germàniques: *Wandegildi*, S. VIII (*Polypt. Irminonis* Först. 1526) i *Waldegildis* (ib., 1505); *Wandilbild* S. IX; i cf. els cognats *Wandelgard* Först. 1528 i *Wandelgaud* freqüent en les fonts catalanes des del S. x, cf. Aebischer, *Onom. Cat.*, § 11, i en altres moltíssims documents.

-GÀNIM: BENIGÀNIM

Vila valenciana uns 8 k. ESE. de Xàtiva.

PRON. MOD.: *benigàni* a Albaida, Xàtiva i Val. 1935; és general sense -m: Gz. Nadal (*Acció Val.* 1-IX-1930; MGadea, *T. del Xè I*, 134 i *Escrig Dicc.*); id. a Quatretonda (XXXII, 1.19 ss.), Barxeta (XXXI, 153.4) i a la vila mateixa, i en les enq. de 1963; *el kamí benigàni* pda. de St. Pere d'Albaida (XXXII, 109.24). *Genilici: beniganen(c)s* (MGadea, l. c.).

Els docs. antics mantenen, però, la forma en -m: Sarthou C., *H.ª de Játiva I*, 430.2; Lz. Vargas (1774) II, 61; III, 62; Josep Benavent i Alabort, *Reseña Hist. de la villa de ~*, 236 pp. n. 40, Val. 1901. I Regl.ª (p. 111) escriu que *Beniganim* tenia 300 veïns. Els cristians vells, del senyor Ramon Sans. Per SSiv (121.3) veiem que ja ho eren en el S. XIV, formant parròquia el 1535 junt amb els anexos moriscos *Guadassèques* (veg. l'art., i ja en el *Rept.*), *Bellús*, *Benissuera* i *Alfarrasí* que li pertanyien; com a esgl. s'havia usat, però, la mesquita dels moros, fins que el 1391 s'emprengué de fer-ne una de nova. Descriu les seves bel·leses arquitecturals i pictòriques (dels Ss. XVI-XVII) com a parròquia important car tenia 16 beneficis en aquell temps; s'hi bastí un convent franciscà el 1575; i dóna notícies de fills notables en els Ss. XVI-XVIII.

ETIM. Evident compost de *Beni-* 'la gent de ~' + el NP *Gànim*, divulgadíssim en àrab i de la fecunda arrel *g̃nm*; de la qual no repetixo ara els derivats, ja indicats a l'art. *Gallinera*; molt viva en la nostra part d'Al-Andalus (*RMA*, s. v. *predari*, *grex*, *canis*); n'és el participi actiu, amb el significat 'guerrer devastador, saquejador'. Un *Ibn Gànim*, era governador de Córdova a la fi del S. IX.

PARÒNIM. *Rafalgànim*, a 6 k. de Benigànim.

Sembla que tots dos NLL vénen d'un o sengles *Gànim*, que s'establirien aquí, donant també nom al *Rabl al-gànim*, rafal que ja consta en el *Rept.* com a lloc de diverses cases i terres: «*Rabal Ganim* ante Colatella» (Bof., 341, 472, 492): aquest últim nom derivat del de *Colata*, que restà després com un agr. de Benissuera (aquest és a 6 k. de *Beni-gànim*). Avui anoto *pla del řefalgáni* o *řa-*, a Otos (i *řafalgànim* a la Pobla del Duc), grossa pda. a 3 k. de la vila, entre aquesta i Otos (XXXII, 141, 159). Quant a *Colata* consta com a dependència de Benissuera en els censos de moriscos del S. XVI (Lapeyre, p. 40).

APE. Prevenim contra la possible confusió amb una alqueria de la vall de Pego que figura amb el nom escrit *Benigalip* o *Beniagalip* en el *Rept.* (Bof., 330, 320, *El Arch* III, 82); Julià Ribera n'identifica el nom amb el d'uns *Aben-Galib* pare i fill, moros de Dénia (*El Arch* I, 252), cf. encara un *Benigali*, citat junt amb llocs de la Marina, en un doc. de 1322, que coneixem per una trad. cast. de 1813 (*El Arch* IV, 319). Aquest sembla, en el fons, venir d'una confusió entre l'ar. *q̃lib* 'motllo' (*RMA* i *PAlc*) i l'adj. *g̃arib* 'estranger, estrany', per als quals veg. *DECat* IV, 291b26 i 222a10.

GÀNITX amb *Gò nec*, *Guà nec* i noms afins

(1) És un veïnat, avui poc conegut, de La Selva, en els afores de Llagostera. S'hi deuen haver de relacionar aquests altres noms, també poc establerts, que cal exposar plegats.

Tan poc conegut que calgué escoltar més d'una hora les explicacions que donaren tot un senat de notables locals de Llagostera, i pràctics del terme, convocats, per informar-me, per Mn. Ribot i el rector de la parròquia (1988); fins que, a còpia de preguntes inductores, a base dels altres noms del terme, va sortir també aquest NL (potser el defugien com mal conegut o menys recordat). Per sort s'aprofità la sessió per als altres noms del terme.¹

El cercava perquè el veia en vagues enumeracions del GGC (p. 355). I del *Nom.* d'Àlsius: enumeració indatada de llocs del te. Llagostera, darrere *Creu de Serra* i *Pocařarina*, i seguit de *Gaià*, *Vilar* i *Llobatera*. Ells escriuen *Ganix*. A Casac. un inf. de Llagostera li pron. *g̃anis* l'a. 1920; així ho deien també els de 1988, si bé afegint que dins la vila hi ha un «carrer de *Ganix*». Però el més informat dels papers municipals (En Soler Vicens) deia que el del carrer era un nom que li havien posat els de l'ajuntament, en memòria de l'altre.

MENCIONS ANT. 1120-1150, Hinojosa resumeix: «reinando Ramon Berenguer IV -- -B. Miró, cometiò numerosas violencias --- sobre los vasallos realengos de las villas de *Asclet*, *Aganix* y *Cabanes*» (*Reg. Señ. Cat.*, 271). Es tracta d'Esclat (3 k. NO. de Llagostera, veïnat de Caça de la Selva) i de *Cabanyes*, que és a 1k5 de Calonge, vora la carretera de Llagostera; cal, doncs, identificar aquest *Aganix* amb el nom que ens interessa; i suposar potser que el doc. explica que